

Кривицький В.О.,
студент, 5 курсу, вечернього факультету
Національного юридичного університету імені
Ярослава Мудрого

ВИВЧЕННЯ ОСОБИ ЗЛОЧИНЦЯ У КРИМІНОЛОГІЇ

Вивчення особи злочинця у кримінології спрямовано на виявлення закономірностей у злочинній поведінці, структурі особистості злочинця і розробці науково обґрунтованих рекомендацій щодо боротьби зі злочинністю, на підставі вивчення рис особистості, які детермінують злочинну поведінку. Саме під таким кутом зору проблему вивчення особи злочинця розглядають Є.Ю. Шостко, В.В. Пивоваров, М.П. Черньонок, О.Ю. Юрченко, М.Ю. Валуйська, М.В. Романов, І.А. Христин, С.Ю. Лукашевич, О.В. Лисодед, А.В. Ткачова, А.С. Лукаш, К.А'; Автухов, М.Г. Колодажний і т. ін.

Вчені зазначають, що особа злочинця - це складне інтегруюче поняття, що включає в себе і біологічні, і психологічні, і соціальні сторони людини. До набору біологічних якостей-людини включаються анатомо-фізіологічні, генетичні, нервово-мозкові та інші властивості організму, а також прояви складного механізму успадкування.

Дослідники виокремлюють -і наступні складові кримінологічної структури особи злочинця;: соціально-демографічні, морально-психологічні, соціально-рольові, кримінальноцирвові.ХрЦя і структура досліджується комплексно, шляхом узагальнення - , офіційних статистичних даних, які характеризують засуджених осіб а також - на підставі вибіркових кримінолог ічних досліджень [1, с. 93].

Аналіз робіт, присвячених особі злочинця доводить важливість вивчення даної кримінологічної категорії, яка полягає в тому, що правопорушення є наслідкоманавмисної Шльової людської діяльності, яка значною мірою пов'язана з характерними рисами особистості, що вибирає таку форму поведінки.

У цілому особистість злочинцяможна охарактеризувати як певну модель, громадський і психічний образ, який володіє особливими рисами. Хоча при цьому слід звернути увагу на те що індивідуальність злочинця в структурному плані рідко відрізняється від особистості стандартної людини, саме ж відмінність існує у змісті цих компонентів у злочинців і звичайних громадян.

Порівняльне психологічне і соціологічне вивчення особистості злочинців і законослужняних громадян дозволяє зробити висновок, що злочинець - це особистість зі значно більш високим рівнем тривожності і невпевненості в собі, імпульсивності й агресивності, відчуженості від суспільних цінностей і корисного спілкування. Це поєднується з високою чутливістю у міжособистісній взаєминах, через що такі особи найчастіше застосовують насильство в різних конфліктах. Вони гірше засвоїли вимоги правових і і моральних норм; більше відчужені від суспільства і його цінностей, від малих соціальних груп (сім'ї, трудових колективів тощо), і у них погана соціально корисна пристосовність, через що виникають чималі труднощі при спробах адаптуватися'навіть в малих групах [2, с. 32].

Саме зазначені ознаки у сукупності з антигромадськими поглядами і орієнтацією відрізняють злочинців від незлочинців, і а їх поєднання (не обов'язково, звичайно, всіх) у конкретної особи виступає як безпосередня причина вчинення злочинів: Вони виникають у межах індивідуального буття, на основі індивідуального життєвого досвіду, а також біологічно обумовлених особливостей.

У своїй монографії присвяченій кримінологічним проблемам умисних вбивств і тяжких тілесних ушкоджень, що вчиняються у сімейно-побутовій сфері Б. М. Головкін зазначає, що більшість домашніх насильств вчинялися чоловіками зрілого віку, що у певній мірі пояснюється кризовими періодами їх особистого чи сімейного життя. У них спостерігається накопичення негативного життєвого досвіду, ослаблення соціальних зв'язків, дезадаптація. Злочинці, здебільшого одружені або перебувають у фактичних шлюбних відносинах з потерпілими. Винні мають середній освітній рівень, викривлену систему ціннісних орієнтацій і життєвих установок. Зазвичай такі особи не обтяжують себе сімейними обов'язками, уникають суспільно-корисної праці. Нерідко порушують норми правопорядку, за вчинення яких притягувалися до адміністративної та кримінальної відповідальності [7].

Вивчення особистості злочинця має будуватися на твердій правовій основі, тобто має вивчатися.іособистість'тих, хто за законом визнається суб'єктом злочину, в той же час не менш важливим слід вважати вивчення особистості не тільки тих, хто вже. скоїв злочин, але і тих, чий спосіб життя, спілкування, погляди і орієітації.'свідчать про таку можливість.

Список використаних джерел:

- 1 Кримінологія: Підручник / Голіна В. В., Головкін Б. В., Валуйська М. Ю. та ін.; за ред. В. В. Голіни, Б. В. Головкіна.- Харків: Право, 2014.- 439 с.
- 2 Козлюк Л.Г. Кримінологічна характеристика особистості злочинця, який вчинив статевий злочин щодо неповнолітнього: дис .и, канд. юрид. наук Інститут держави і права ім. В.М. Корецького Національної академії наук України. - Київ, 2009. - 205 с.
- 3 Головкін Б. М. Кримінологічні проблеми умисних вбивств і тяжких тілесних ушкоджень, що вчиняються у сімейно-побутовій сфері : монографія / Б. М. Головкін. – Харків: Нове слово, 2004. – 252 с.

Міністерство освіти і науки України
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого

ЗЛОЧИННІСТЬ

У ГЛОБАЛІЗОВАНОМУ СВІТІ

Матеріали XVI Всеукраїнської кримінологічної
конференції для студентів, аспірантів та молодих вчених

(м. Харків, 12 грудня 2017 р.)

За загальною редакцією
професора *А. П. Гетьмана* і професора *Б. М. Головкина*

Харків
«Право»
2017

УДК 343.9.01:005.44
ББК 67.61я431
3-68

Редакційна колегія:
проф. А. П. Гетьман;
проф. Б. М. Головкін;
канд. юрид. наук, доц. О. В. Ткачова,
канд. юрид. наук, ас. О. В. Таволжанський,
канд. юрид. наук, ас. Н. В. Сметаніна,
канд. юрид. наук, ас. К. Д. Кулик,
канд. юрид. наук, ас. О. О. Шуміло,
ст. лаб. К. С. Остапко

3-68 **Злочинність** у глобалізованому світі : матеріали XVI Всеукр.
кримінол. конф. для студентів, аспірантів та молодих вчених (м. Хар-
ків, 12 груд. 2017 р.) / за заг. ред. А. П. Гетьмана і Б. М. Головкіна. –
Харків : Право, 2017. – 420 с.

ISBN 978-966-937-307-6

ISBN 978-966-937-307-6

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2017
© Оформлення. Видавництво «Право», 2017